

τοῦ εἶπεν ὅτι ἦτο ἡ Παναγία. Μίαν φοβερὰν νύκτα, διηγήθη ὁ Βαττίστας, εἴχε πάτει κατάκοπος· καὶ ἀπεκοινώθη ἐπὶ δρυμαθοῦ σχοινίων. Τότε τῷ ἐπεράντη ἡ παναγία, ἐνῷ ἐποιήθη, καὶ τῷ εἶπε μὲ λάμποντας ὅρθια λυκούς:

— Αὕτη εἶναι ἡ εὐλάβειά σου πρὸς τὴν παναγίαν, νὰ κουψάσῃς χωρὶς νὰ κάμψῃς τὴν προσευχήν σου;

Τότε ἔξύπνησεν ὁ Βαττίστας, ἡγέρθη, προσηνήθη, εἶπε τὸ Χαῖρε Μαρία κεχαριτωμένη, καὶ πάλιν ἀπεκοινώθη. Ἀλλὰ καὶ πάλιν τῷ ἐπεράντη ἡ Παναγία, καὶ τοῦ εἶπε μὲ πολλὴν γλυκύτητα.

— Βαττίστα, εἰσαι καλὸς νέος. "Οσον ἔχεις πεποιθησιν εἰς ἐμὲ, δὲν θὰ σου συμβῇ κακόν." Έχει θάρρος. Θὰ ἰδῃς καὶ πάλιν τὴν Βορδιγέραν.

Τόρος δὲ, — ἔβεβαιον ὁ Βαττίστας, καὶ ἀδιάφορον ὅτι ἀν τὸν ἐπίστευον ἦσχε, — ἡ Παναγία ἦτον ἀπαράλλακτος μὲ τὸ πρόσωπον, τὸ δόπιον εἶδεν εἰς τὸ πανδοχεῖον τὴν διάσημον ἐκείνην προσέκαν τῆς 15 Μαΐου. Καὶ αὐτὸς τὸ φόρεμά της τὸ κυανοῦν ἦτο τὸ ίδιον.

— Ηρέπει νὰ κάμψεις νὰ νυμφευθοῦν, εἶπεν ἡ Λουκία τὴν μεταμεσημέριαν, σ্বεις ἔμεινε μόνη μετὰ τοῦ ἵκτρου.

— Ηρέπει; ήρώτησεν δὲντρος φαιδρῶς γελῶν. Ενόμιζα ὅτι τὸ πρᾶγμα θὰ ἐγίνετο καὶ μόνην του ἀρκετὰ γρήγορα, χωρὶς νὰ πολυτρούστωμεν ἥμεταις.

— Μ' ἔρχεται δρεξὶς νὰ σᾶς ὀνομάστω τὸν βραδύτερον ἵκτρὸν τοῦ κόσμου, καθὼς ἔλεγε προκήθεις δὲ πατήρ μου, ὑπέλαθεν ἡ Λουκία μετά τινος μορφασμοῦ ἀνυπομονησίας. Ήξεύρετε πολὺ καλλίτελον ἐν γενοιῷ. Δὲν μὲ εἶπατε μόνος σας ὅτι τὰ οἰκονομικὰ τῆς Ρόζας δὲν εἶναι εἰς καλὴν κατάστασιν; καὶ δὲν εἶναι μέσησιν ὅτι δεντρος ἀποτελεῖται τοῦ προσώπου, μοιρασμοῦ ἀνυπομονησίας. Ήξεύρετε πολὺ καλλίτελον τὸν προσώπον της Ρόζας δὲν εἶναι εἰς καλὴν κατάστασιν; καὶ δὲν εἶναι μέσησιν ὅτι δεντρος ἀποτελεῖται τοῦ προσώπου, μοιρασμοῦ ἀνυπομονησίας. Ήξεύρετε πολὺ καλλίτελον τὸν προσώπον της Ρόζας δὲν εἶναι εἰς καλὴν κατάστασιν; καὶ δὲν εἶναι μέσησιν ὅτι δεντρος ἀποτελεῖται τοῦ προσώπου, μοιρασμοῦ ἀνυπομονησίας.

— Μὴ λέγετε τῆς βοηθείας μας, διότι τὸ κατ' ἔμεινε μόνον εὐχάρις δύναμαι νὰ τοὺς δώσω.

— Διόλου, ὑπέλαθεν ζωηρῶς ἡ Λουκία· πρέπει νὰ τοὺς δώσετε καὶ κατί τα περιστότερον· καιρὸν, κόπους, καὶ πολλὰ ἄλλα πράγματα. Ηρέπει νὰ μάθετε τὸ ποσὸν τῶν χρεῶν των καὶ νὰ μολογίσετε τί χρειάζονται διὰ νὰ κάμουν τὸ οἰκονομιόν των.

— Πολλὰ χρήματα, ἀπόντησε συθερωδὸς δὲ Ἀντώνιος, πολλὰ χρήματα.

— 'Αδιάνθορον' δὲ πατέρας θὰ τὰ δώσῃ, διὰ καὶ ἀν τὴν, διὰ νὰ μοῦ κάμψῃ εὐχαρίστησην· πρέπει νὰ τὰ δώσῃ. Θὰ τοὺς εἰπῶ, διότι καλλίτερα θὰ ἔτονται ν' ἀρχήσωμεν τὸν Βαττίσταν εἰς τὸ πλοιόν του, ἀν δὲν κάμψειν τίποτε δι' αὐτὸν καὶ τὴν Σπεράντσαν.

— Ο 'Αντώνιος ἀπήντησε δι' ἐνὸς μειδιάματος μόνον· ἀλλὰ ἐν τῷ βάθει τῆς καρδίας του ηλόγει σιωπηλῶς τὴν Λουκίαν.

— Η δρακία αὐτὴν ἡμέρα, ἡ τοσοῦτον εὐτυχῆς διὰ τὰ πρόσωπα τῆς Ιετούσας μας καὶ τοσοῦτον γόνημας εὐχαρίστων συγκινήσεων, ἔληξεν ὅπως εἶχεν ἀρχίσει. Ήερὶ τὸ μετονύμιον μουσικὴ γλυκυτάτη ἐτάραξε τὰς ἡγρούς τοῦ κῆπου. Ήσαν οἱ μουσιφίλοι τῆς Βορδιγέρας, οἵτινες — μαντεύει βεβαίως δ ἀναγνώστης διὸ τίνος ἔμπνευσιν — εἶχον συναχθῆ ὑπὸ τὸν ἔξωστην, ὅπως ἐκτελέσωσι συναυλίαν εἰς τηνά τῆς γῆς Δάθεν. Ο Σίρο Ιωάννης, θστις δὲν εἶχεν ἔτι καταληπτή, κατέβη εἰς τὸν κῆπον, ἵνα εὐχαριστήσῃ ἐπὶ τῇ φιλοδρομίᾳ της καὶ ἐγένετο δεκτής διὰ Ζωηροτάτων Ζητωκραυγῶν. Δίσαιοι πλήρεις φιλῶν καὶ ποτηρίων ἐκυκλοφόρησαν μετ' διλγόνων μεταξὺ τοῦ δυλίλου τῶν μουσικῶν καὶ τῶν ἄλλων περιέργων θεατῶν, οἵτινες ἐπλήρωσαν τὸν κῆπον.

— Οπιστεῖν τὸν δικτυωμάτων τοῦ παρθενοῦ τῆς ηγρούσθη ἡ Λουκία μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως τὴν συναυλίαν. Η μουσικὴ ἦτο ἀληθίδις πολὺ καλή· ἀλλὰ δὲ τι συνεκίνησεν ἴδιως καὶ εὐχαρίστησε τὴν Μίτι Δάθεν, πολὺ πλέον τῆς συμφωνίας τῆς Σεμιράμιδος ἦτο γωρικόν τι ἄσμα ψαλλόμενον διὸ τριῶν φωνῶν· ἐν μέσῳ τῶν δύοιων ἀνεγνώρισε τὸ οὖς καὶ ἡ καρδία της γλυκεῖται καὶ ἀγροτάτην φωνὴν βαθυφώνου. Ήδης τὸ ἄσμα αὐτὸς δὲν κατέρθισεν ἡ Λουκία νὰ πνίξῃ τὸ αἰσθημά της διὰ τὴν πρώτην, καὶ ἀνελθύθη εἰς δάκρυα. Κατεκλιθήσαλάσσουσα, ἀλλὰ δὲν ἐταράχθη ἐκ τούτου δύπνως της, θστις ὑπῆρξε τούταντίν βαθύς καὶ ήρεμώτατος.

("Επειτα συνέχεια.

ΚΑΡΟΛΟΣ ΔΙΚΕΝΣ

Συνέχεια καὶ τέλος ὑπὸ σημ. ζέρ.

«"Αλλην τινὰ εὐτυχίας ἥμεραν ἐτόλμησαν νὰ εἰσέλθω εἰς μέγα ζενοδοχεῖον καὶ νὰ ζητήσω φαγητόν τι ἀρέσκον μοι πολὺ ὅπως τὸ φάγω μὲ τὸ τεμάχιον τοῦ χρτού, ὅπερ ἔφερον περικεκαλυμμένον διὰ χαρτίου ὃς βιβλίον. Τί ἐστέρθη δὲνεράπων τοῦ ζενοδοχεῖου ἴδιων μὲ οὗτως ἔφρανταντα τὸ ἀγνοῶ, ἀλλὰ δὲν βλέπω εἰσέτι ἀτενῶς προσθλέποντά με ἐν ᾧ ἔτεων·... Γενέθω καὶ πέντε πέντε καὶ ηθελον νὰ μὴ τὰς ἐλάμπεινες.

Μεγίστη ἕορτὴ τοῦ Καρόλου ἦτον ἡ ἐπέρσια τοῦ Σαββάτου· ἐπέστρεψε παρὰ τὴν μητρὶ του ἔχων τὰ ἔξι σελήνικα εἰς τὸ θαλάσσιόν του, σταματῶν ἐνώπιον ὅλων τῶν καταστημάτων, ὅπως διπολογίσῃ τί ἡδύνατο ν' ἀγρούσῃ μὲ τόσῳ μέγα ποσόν. Υπὸ τὸ δίνομα Χαρτογράφων ἐξεδίδιστο τότε περιοδικός συλλογὴ ἐλεσκτῶν ἔργων, ἡτοις τὸν κατέθελγε. Ενίστε εἰσήρχετο εἰς παράπομψά τι ὅπως θυμητά κύνης γεγυμνασμένον ἢ ἀγριάνθρωπον, ἢ νάνον τινά. Εν τούτοις δεινωθεισῶν τῶν, ἡ οἰκογένεια Δίκενς ἥμαχάσθη μὲντερή παρὰ τῷ πατρὶ ἐν αὐτῇ τῇ φυλακῇ. Τὸν Καρόλον ἐνεπιστεύθησαν εἰς πτωχὴν γραπτὸν ἄρτι μέντοις ἀνοίξασαν οἰκοτροφεῖον παιδίων. Εἰ-

σία, πάντα τὰ δημόσια καὶ ιδιωτικὰ σωματεῖα καὶ αὐτοὶ οἱ καλλιεργηταὶ ἀπομεμακρυσμένων ἐπαρχῶν ἔπειψαν αὐτῷ προσθείσαις αἱ ἐφημερίδες ἐπληροῦντο ποιημάτων καὶ ἄρθρων ἐπαινετικῶν. Καταβληθεὶς δὲ τοσούτων τιμῶν δὲ Δίκενς ἐπέστρεψε μετά τινος ἀνακουφίσεως εἰς τὴν ἡρεμίαν τῆς συνήθους αὐτοῦ διαιτης. Ἡτον ἀπλούστατος τὰς δρέσεις· ἥγαπτα τὴν ἔξοχὴν διὰ τὸν περίπατον καὶ τὴν ἴππασίαν, πρὸς δὲ καὶ διπιος ἐπιμελῆται τῶν χυνῶν του. Ἡγόρασε τὴν οἰκίαν ἐκείνην, ἣν τοσοῦτον ὠνειροπόλησε κατὰ τὴν παιδικὴν αὐτοῦ ἡλικίαν, ἐντὸς δὲ τοῦ ἀλητούς αὐτῆς ἐτοποθέτησε σκιάδα, ἐκ Πχριστίων μετενεγκείσαν, ἐντὸς τῆς δοπίας εἰργάζετο. Ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ βλέπῃ τὰς δίδυους τοῦ Λονδίνου, διὰ τοσοῦτον ἥγαπτης, ἐπινέφερεν αὐτὸν συγχρὰ εἰς τὴν μεγαλόπολιν ἐκείνην· ἡ ἀγαθοεργὸς αὐτοῦ εὔσπλαγχνία ἔξετείνετο ἐπὶ τῶν πτωχῶν, τῶν ἐγκαταλειλευμένων, τῶν ἀσθενῶν παιδίων, καὶ αἱ ὥραιόταται τῶν δημοσίων συνδικαλέξεων αὐτοῦ ἦσαν αἱ ὑπὲρ τῆς ἀνιδόύσεως νοσοκομείου παιδίων γεννήρεναι.

Πρός τινα, ἐρωτήσαντά ποτε αὐτὸν πῶς ἔγινε τοσοῦτον μέγας, ὁ διάσημος συγγραφεὺς ἀπεκρίνατο: «Οὐδέποτε ἐπεχείρησά τι χωρὶς ν' ἀφοσιώθῃ εἰς αὐτὸν ψυχὴ τε καὶ σώματι, οὐδεμίαν ἐργασίαν περιεφρόνησα ὑπὸ οἰκνήποτε ἐποψίν καὶ ἀν μοὶ παρουσιάζετο, ἵδου οἱ δύω θεμελιώδεις καγόνες τοῦ βίου μου».

Ὕπὸ θαυμασμοῦ καὶ σεβασμοῦ περικυκλούμενος πανταχοῦ δὲ Δίκενς ἐπεσκέψατο τὴν Ιταλίαν, τὴν Ἐλβετίαν, τὴν Γαλλίαν, ἀπέθανε δ' ἐν τῇ προσφυλεῖ του οἰκία τῷ 1870 δικτὼ καὶ πεντήκοντα ἐτῶν γενόμενος. Μεθ' ὅλας τῆς ἀσθενείας αὐτοῦ τὰς κρίσεις, καὶ πάλιν ἐπαναληφθείσας, εἰργάζετο συντόνως· ἔγραφε δὲ μέχρι σχεδὸν τῆς ὕστερης τοῦ γεύματος, καθ' ἣν ἡμέραν ὁ θάνατος ἐπῆλθε κατ' αὐτοῦ κερκυνοβόλος. Τὸ οὕτως ἀπροσδόκητον αὐτοῦ τέλος ἐγένετο ἀφορὶ μὴ γενικοῦ πένθους. Ἡ βασιλιστα ἐτηλεγράφησε πρὸς τὴν οἰκογένειαν Δίκενς τὰ ἐγκάρδια συλλυπητήριά της, πλήθος δὲ θρηνοῦν περιεκύλωσε τὸν τάφον, ὅστις ἀνηγέρθη εἰς τὸν ἔξοχον μυθιστοριογράφον ἐντὸς τοῦ μοναστηρίου τοῦ Οἰεστμίνστερ, παρὰ τὰ μεγάλα τῆς πατρίδος του πνεύματα, τὸν Σκίτσηπηρον καὶ τὸν Δρύδεν.

A. K.

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier].

Συνέγεια καὶ τέλος.

·Απλοὶ στρατιώται·

Ο Ἀραγώ εἶπε ποτὲ περὶ τοῦ Φιλίππου de Girard ὅμιλον· «Εἶναι στρατάρχης τῆς βιομηχανίας, ὅστις ἀπέθανεν ἐπὶ τοῦ τείχους μαχόμενος».

Τούτο εἴναι ἀληθὲς, ἀλλ' οἱ στρατάρχαι δὲν δύνανται νὰ νικήσωσιν ἀνέν τοις στρατιωτῶν.

Οἱ ἀλοὶ τῆς ἐπιστήμης στρατιώται εὑρίσκον-

ται εἰς τὰς τάξεις τοῦ ἀπειρούμηνου στρατοῦ τῶν ἐργατῶν, οἵτινες κινοῦνται τὰς μηχανὰς ἐν τοῖς τεχνουργείοις, καὶ θεραπεύονται τὰς καρίνους καὶ μηγνύουνται καὶ συνδυάζονται τὰ προϊόντα ἐν τοῖς ἐργοστασίοις, καὶ ἐξάγονται τὰ μέταλλα καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἐκ τῶν σπλαγχνῶν τῆς γῆς. Οἱ ἀστηροὶ οὖτοι ἐργάται συντελοῦσι εἰς τὴν πρόσοδον καὶ εἰς τὸν πολιτισμόν. Καὶ δὲν ἐπιτελοῦσι μὲν ἐφεύρεσις, ἀλλὰ πολλάκις συνάγουσι τὰ σοιχεῖα αὐτῶν καὶ ἀποθητούσι καὶ αὐτοὶ ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης, καὶ ἀνυψούνται διὰ τῆς θυσίας καὶ ἀναδεικνύονται διὰ τοῦ μαρτυρίου.

Μόνη ἡ ἴστορία τῶν μεταλλευτῶν παρέχει ἡμῖν ἀνεξάντλητα πυροδείγματα θάρρους καὶ αὐταπαρηκμών. Αἱ μᾶλλον πρόσφατοι καταστροφαὶ παρουσιάζουσιν ἀναρρίφητα θύματα. Ἐκλέξωμεν τυχαίως μεταξὺ τῶν τρομερῶν δραμάτων τῶν ἀνθρώπωρων χειρότερων.

Τὴν 11 Απριλίου 1877 ἔγινεν εἰς τὸ φρέσκο Tynewidd ἐν τῇ κομητείᾳ τοῦ Glamorgân, ἐδός τῶν πλουσιωτέρων σιδηροφόρων καὶ ἀνθρώποφόρων διαμερισμάτων τῆς Οὐαλλίας, μίν τῶν καταστροφῶν ἐκείνων, αἵτινες συγκρίνονται συμβαίνοντιν ἐν τοῖς μεταλλεύοντος. Οἱ ἐργάται ἡτοιμάζοντο ν' ἀνέλθωσιν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς, ὅτε ἡκούσθη φοβερὸς κρότος. Συνεπείρη ἐνσταλάξεων τὰ ὄδατα τοῦ πληθύον ῥέοντος ποταμοῦ· Ρόνδου εἰσέρχεταιν εἰς τὰς σύριγγας τοῦ ἀνθρώπωρυγέοντος, καὶ ἐπλήρωσαν αὐτὰς μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος. Οἱ μεταλλευταὶ ἔτρεζαν ἐν σπουδῇ εἰς τὰς κορύνους, ἀλλὰ μετρήσαντες ἔκυτούς, εἰδόν διτε δεκατέσταρες ἐξ αὐτῶν ἔλειπον. Ἀνεμος φοδρὸς ἐξήρχετο τοῦ ἀνθρώπωρυγέοντος, τὰ δ' ὑπόγεια φοβερῶν ἀντήχουν. Οἱ ἀνεμίκινοι δηλαδὴ τοῦ φρικύμενον ἐλπίς νὰ σωθῶσιν οἱ δεκατέσταρες δύστυχες, οὓς τὰ ὄδατα βεβαίως εἰχον πνίξει εἰς τὰ βάθη τῆς γῆς. Εν τούτοις ἐργάται τινὲς ἡθελησαν ἐκ παντὸς τρόπου νὰ σώσωσι τὰ πτώματα, καθηκονταί εἰρην, τὸ δόπιον οἱ μεταλλευταὶ οὐδέποτε παραμελεοῦσιν ἔστω καὶ μετὰ κινδύνου τῆς ζωῆς των.

Ἐγδιέσκεπτοντο περὶ τῶν ληπτῶν μέτρων ὅπως εἰσδύσωσιν εἰς τὸ ἀνθρώπωρυγέοντος, ἡκουούσαν δὲν τὸ ἔδαφος κατυπήματα ἐπανειλημένα, καὶ ταχέως ἀνεγνώρισαν διτε τινὲς τῶν μεταλλευτῶν ἦσαν κεκλεισμένοι διπολάτω διαστρόσεως ἄνθρακος δέκα περίπου μέτρων πάχους. Οἱ ἀργοὶ μανοὶ δηλαδὴ τοῦ ὄδατος εἰχε σχηματίσει στρῶμα, οἱ δὲ δύστυχες εὑρέθησαν οὕτω ἐντὸς εἰδίους καταδύτου (cloche à plonger).

Ἔνα καθηγουάστω τοὺς ἀτυχεῖς συντρόφους των, οἱ σῶσται ἀποκρίνονται πρῶτον αὐτοῖς καταπούντες σφρόδρως τὸ ἔδαφος, ἔπειτα ἐπικειοῦσιν νὰ δρύζωσι σύριγγα προσκλινῆ ὅπως δώσωσιν αὐτοῖς δέρχη καὶ φῶς. Μετὰ εἰκοσιτεσσάρων δροῦν ἐργασίαν μικρὸν μόνον πολειπεταὶ στρῶμα ἄνθρακος. Μεταξὺ τῶν ἐργαζομένων δι μεταλλευτής Οὐαλλία